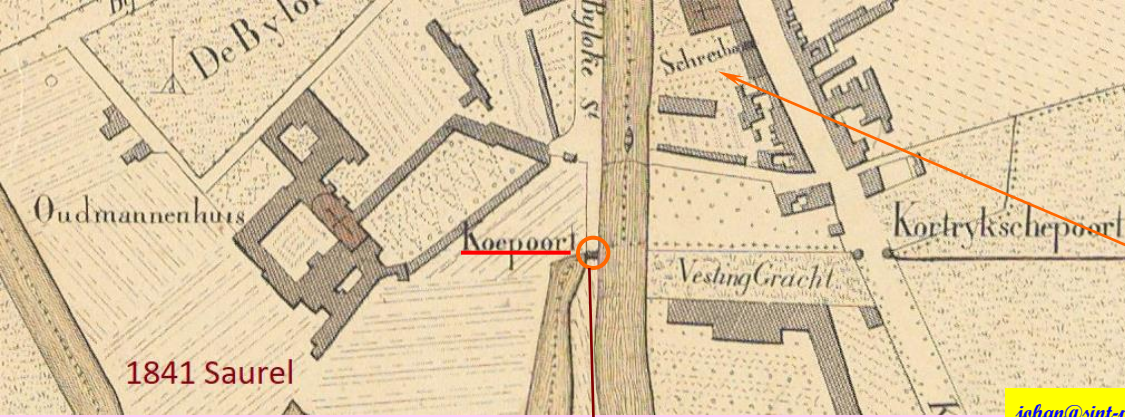

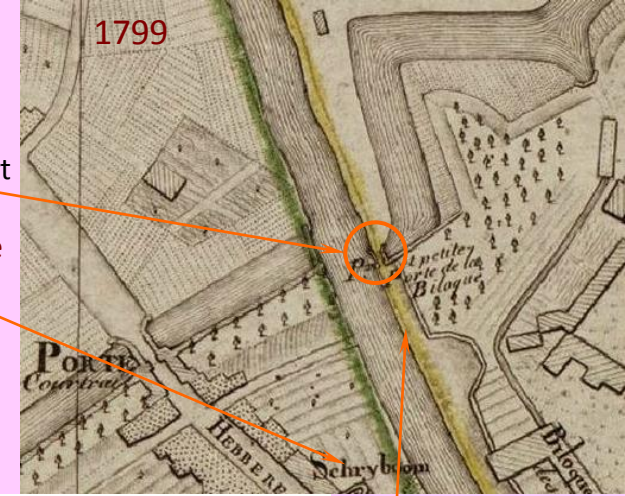
C3 Langs de Leie, vanaf de Jan Palfijnbrug tot de Veergrep.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Kleine
Bijlokepoort
alias
Koepoortje

KOEPOORTJE,
was eene kleine stadsbuitenpoort, rondom het einde der 16^e eeuw gemaakt, liggende voor de houten brug die leidde van de Bijloke naar de Kortrijksche poort. Het ontleende zijn naam aan het feit dat men aldaar de koeien naar de Bijlokemeersch bracht.

VOETWEG

of Uitweg, op den oever der Leie, voorbij het Bijlokepoortje; die voetweg werd in 1835 verbreed en geleidde tot het Koepoortje. Die voetweg verdween in 1862-1864 met het leggen der Bijlokelaan.

Prachtig schilderij met **koeien**, circa eind 18^e-eeuws, dat ons een zicht geeft op wat heden de Bijlokekaai langs de Leie met de achterkant v/d bebouwing in de Kortrijksepoortstraat, het Hebberechtsgodshuis en Kapelletje Schreiboorn, echter zonder torentje. Was dit nog niet klaar gezien het pand in 1781-'82 volledig werd heropgebouwd?

Zeg maar een beeld richting stad vanaf de veste ter hoogte v/d Godshuizenlaan.

Schilderij ± 1840

Torentje Schreiboorn

?

Na de textielfabriek, school St.-Agnes,
dan een stukje unif, nu een deel van de
Arteveldehogeschool

Tot rond 1850
bouwde men
vierkante
schoorstenen

Textielfabriek
van 1829

verdwenen huis in
de Persellestraat

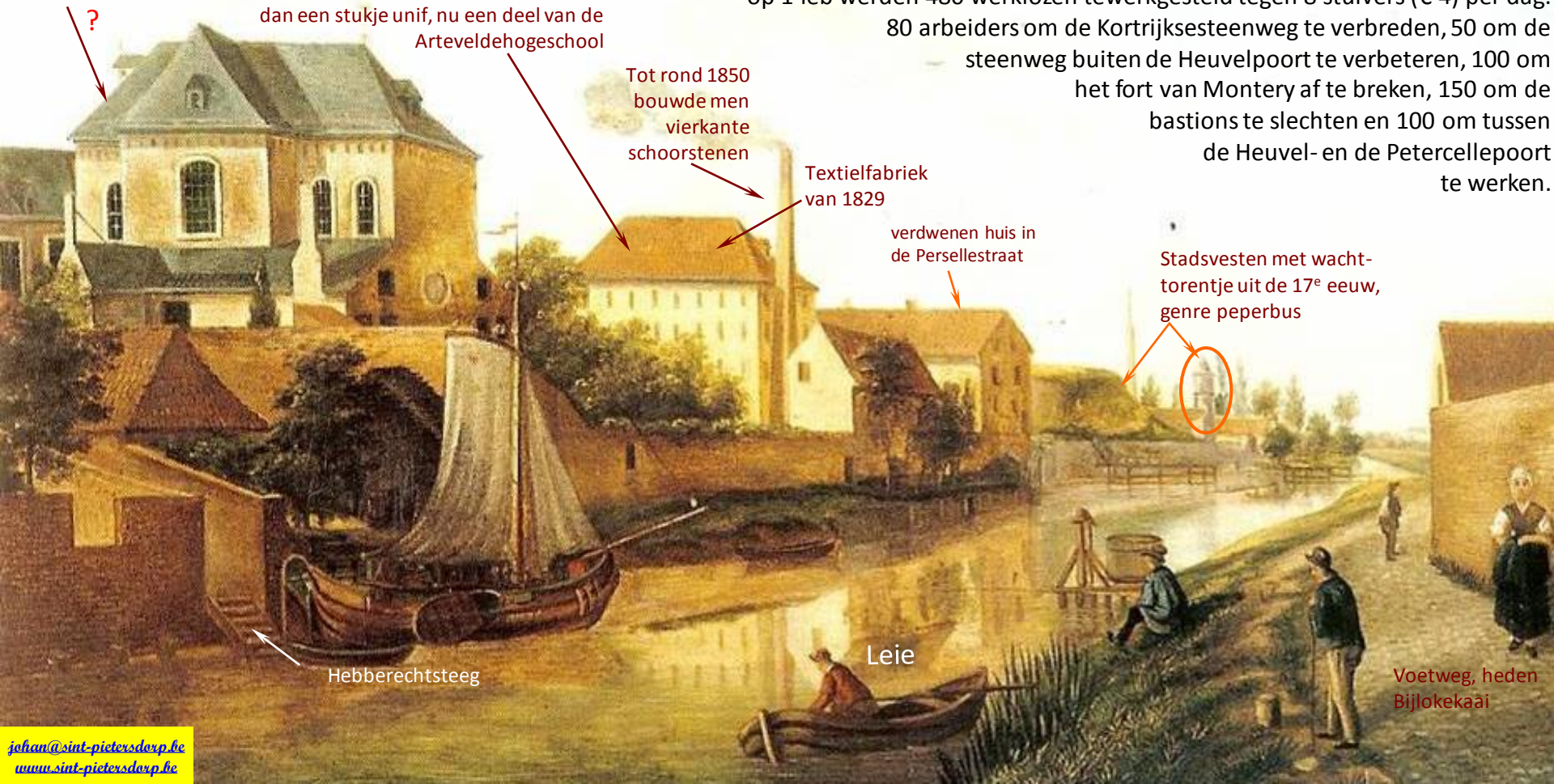
Stadsvesten met wacht-
torentje uit de 17^e eeuw,
genre peperbus

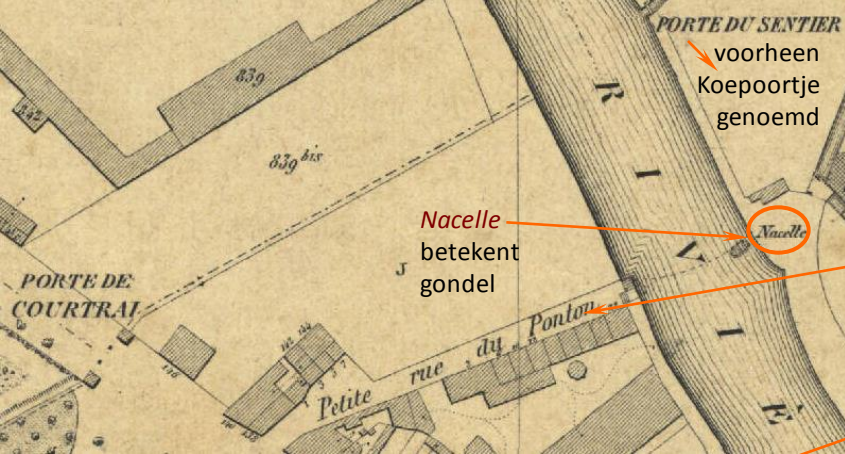
Hebberechtsteeg

Leie

Voetweg, heden
Bijlokekaai

30-1-1784. Er heerste werkloosheid in de stad en het stadsbestuur vroeg aan het gouvernement een som van 6.500 gulden (€ 67.000) om de werklozen een inkomen te verschaffen. Reeds op 1 feb werden 480 werklozen tewerkgesteld tegen 8 stuivers (€ 4) per dag. 80 arbeiders om de Kortrijksesteenweg te verbreden, 50 om de steenweg buiten de Heuvelpoort te verbeteren, 100 om het fort van Monterey af te breken, 150 om de bastions te slechten en 100 om tussen de Heuvel- en de Petercellepoort te werken.

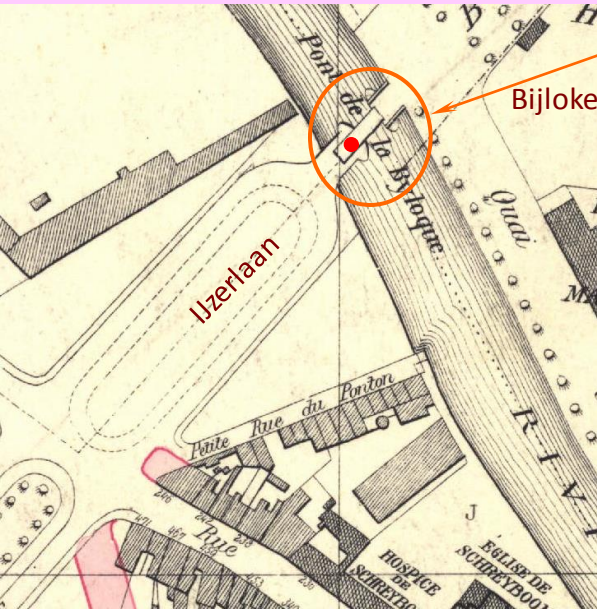

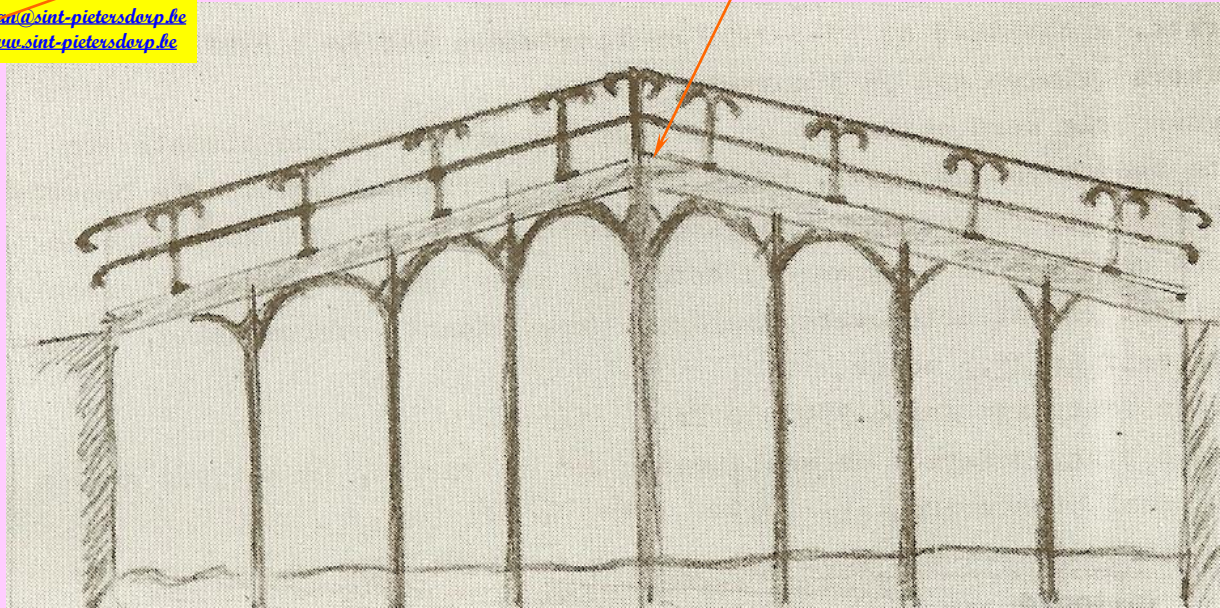
Een voorloper met ferme kemelrug en verwijzing naar **Moederhuisbrug** (1714) in de **Atlas Goetghebuer** zou ooit de Kortrijksepoort met de Bijloke verbonden hebben. Op welke locatie juist is niet echt te achterhalen, doch vermoedelijk binnen de stadsmuren aan het eind v/d Kleine Veerstraat, nu de Persellestraat.

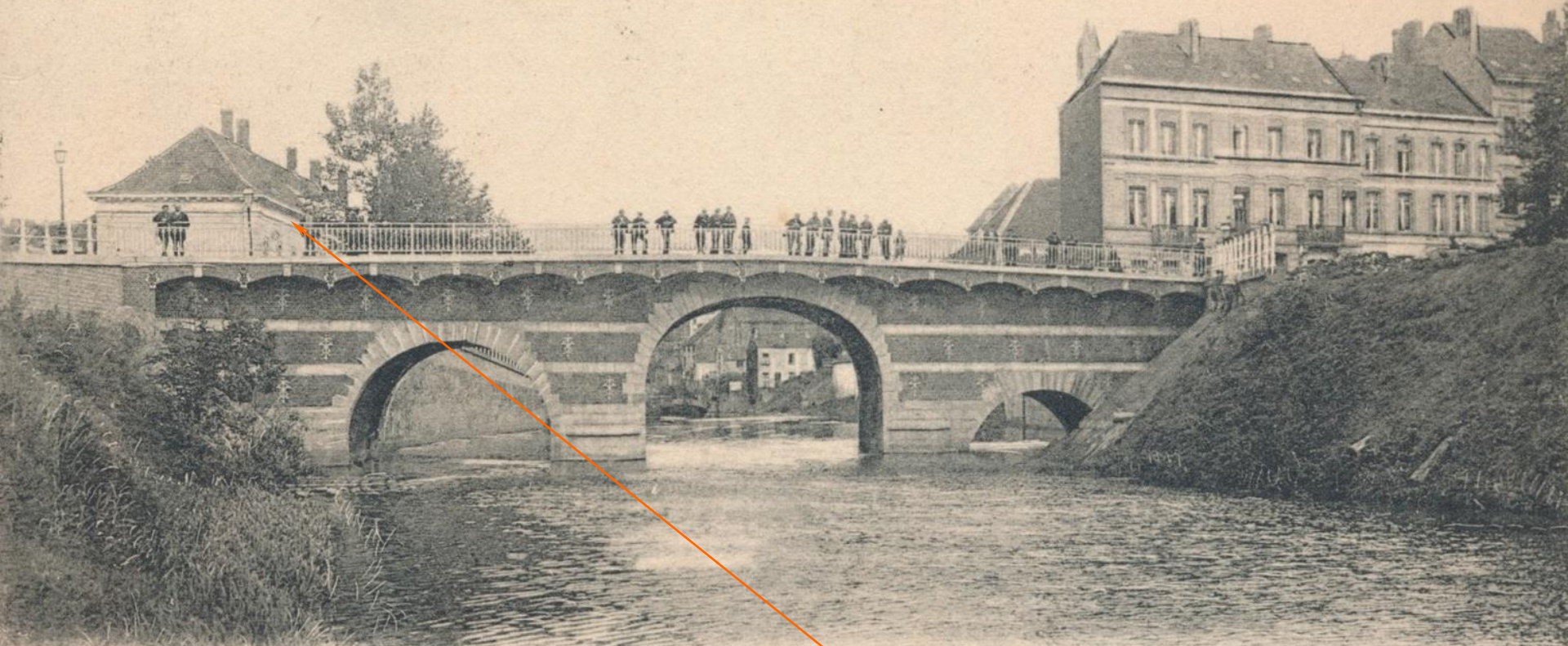
Op de kaart van Gérard uit 1855 staat duidelijk het **veer over de Leie** aan de Bijloke. De kleine ring was nog niet aangelegd en er was aldus nog geen brug.

De kaart van Gevaert uit 1878 integendeel toont de metalen draaibrug (1867) over de Leie. ● = draaipunt. Zij was 19m lang en amper 4m60 breed. Geen enkele foto van deze brug is mij bekend.

joan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gand, le 2 Janvier 03

Le nouveau pont de la Billoque

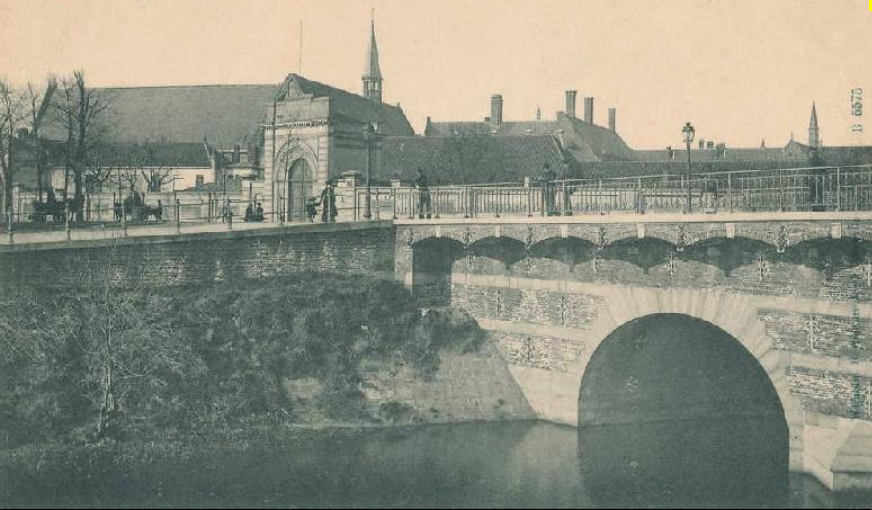
De spiksplinternieuwe stenen Bijloke- of Materniteitsbrug uit 1900
genoemd naar het nabijgelegen moederhuis van de Bijloke.

Gand L'Hospice des Vieillards

De vaste stenen
brug over de Leie
uit 1900 had een
lengte van 36m
en was 9m
breed.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

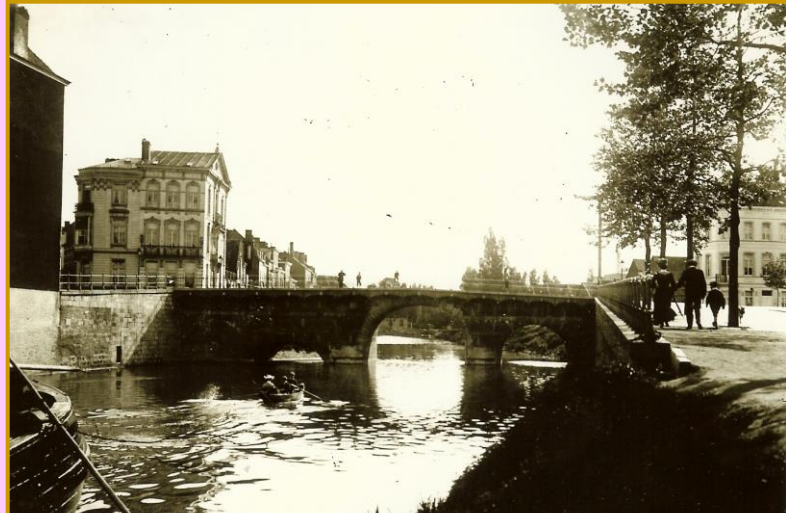

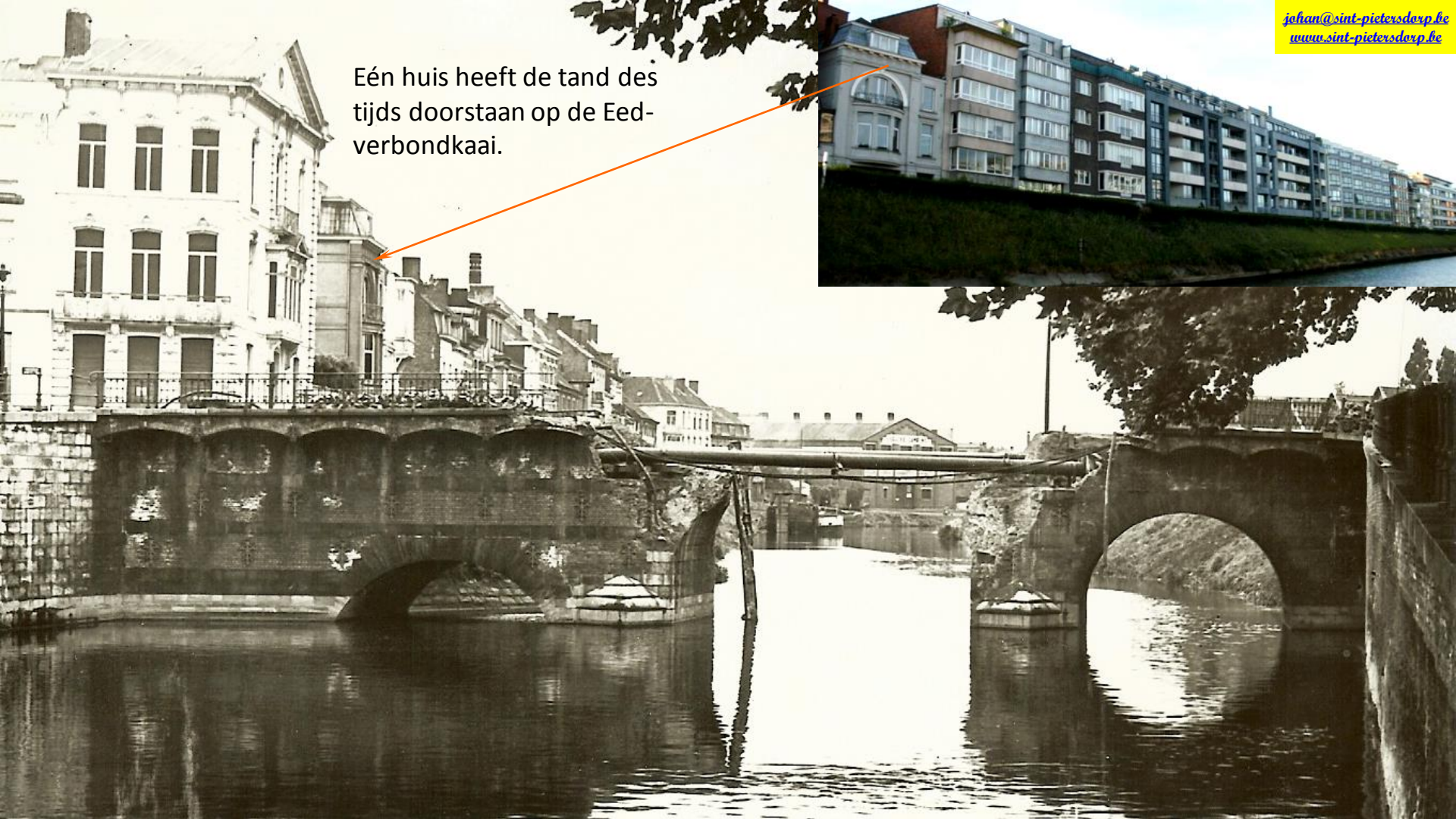
In mei 1940 onderging deze monumentale brug het zelfde lot als de meeste strategische bruggen in Gent. Ze werd opgeblazen door onze genietroepen om de vijand stokken in de wielen te steken.

Reeds in 1941 was er een **noodbrug** klaar.

De breedte van de Jan Palfijnbrug is heden bijna **3 maal** de oude brug.

Eén huis heeft de tand des
tijds doorstaan op de Eed-
verbondkaai.

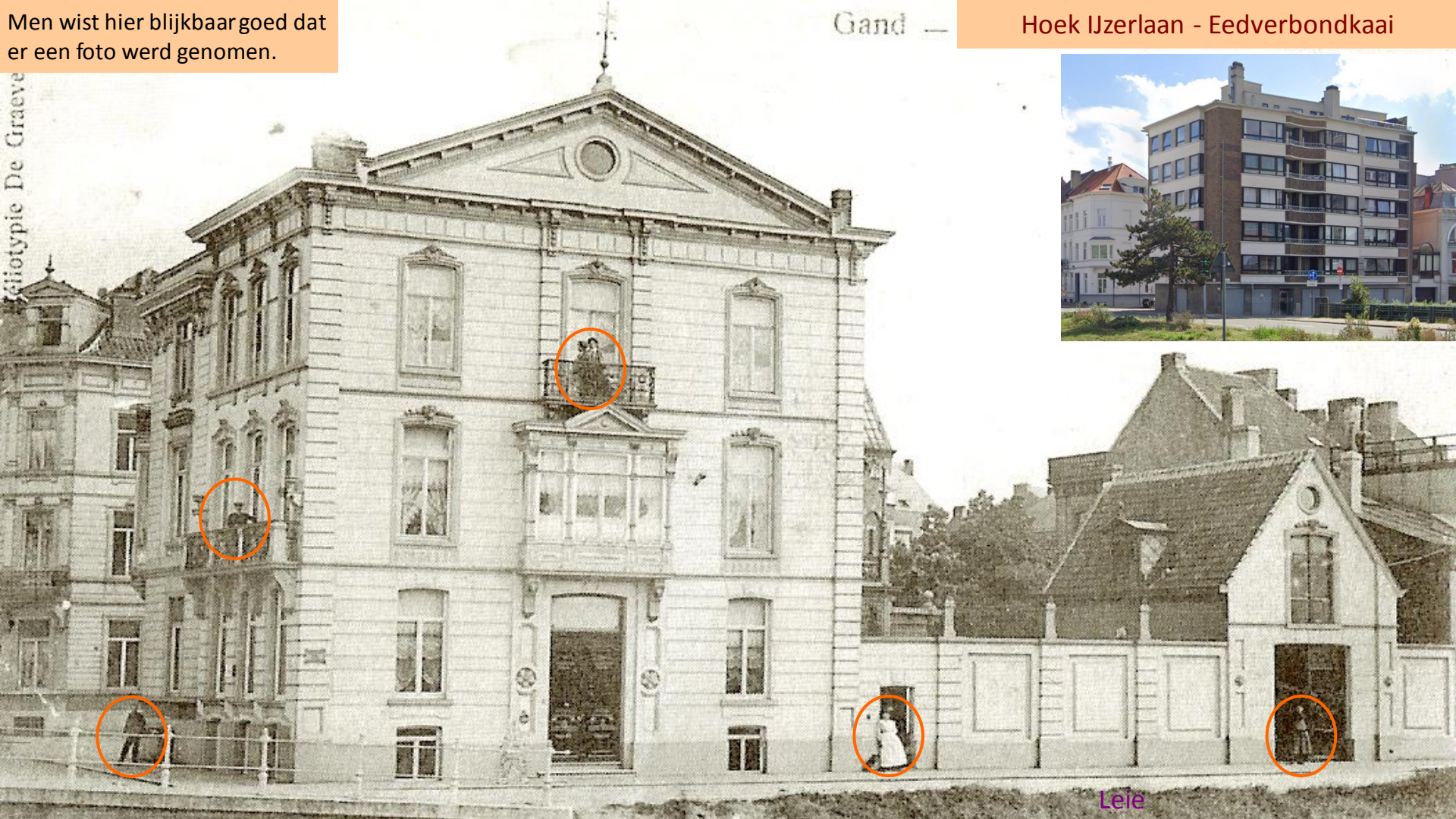

Men wist hier blijkbaar goed dat er een foto werd genomen.

Gand —

Hoek IJzerlaan - Eedverbondkaai

Modeltypie De Graeve

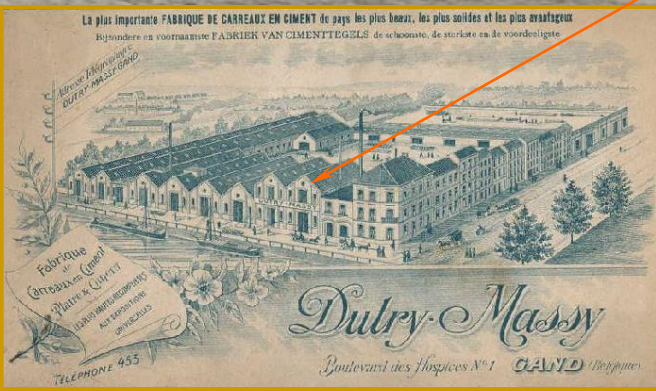

Lele

1951 - De Palfijnbrug tussen de IJzer- en de Godshuizenlaan, in die tijd nog Leiebrug genoemd, met zicht op de Henleykaai links. In 1952-'54 werd de brug vernieuwd in het kader v/d aanleg van de binnenring.

Vroeger was het cementtegelfabriek Dutry-Massy er op de hoek gevestigd. Het geveltje geklemd tussen appartementsblokken is daar nog getuige van. De sloop dreigt echter voor dit stukje industrieel erfgoed.

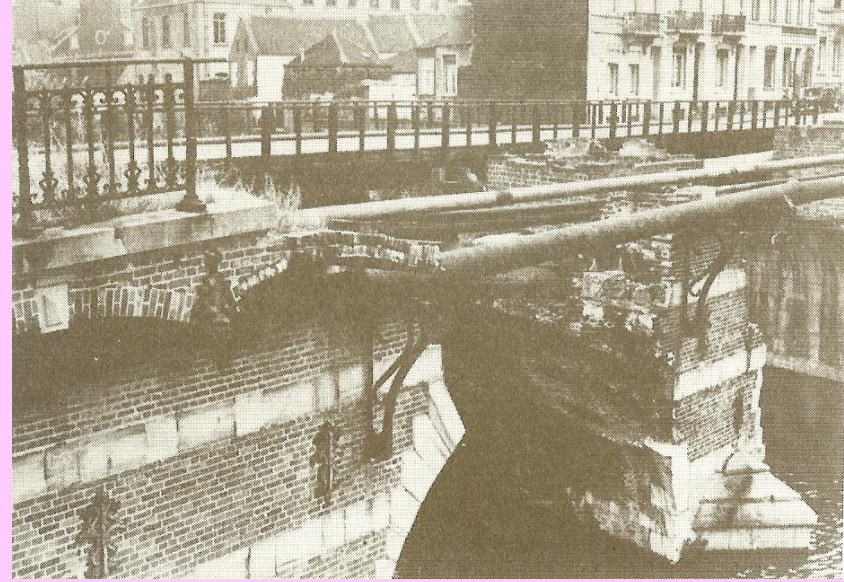

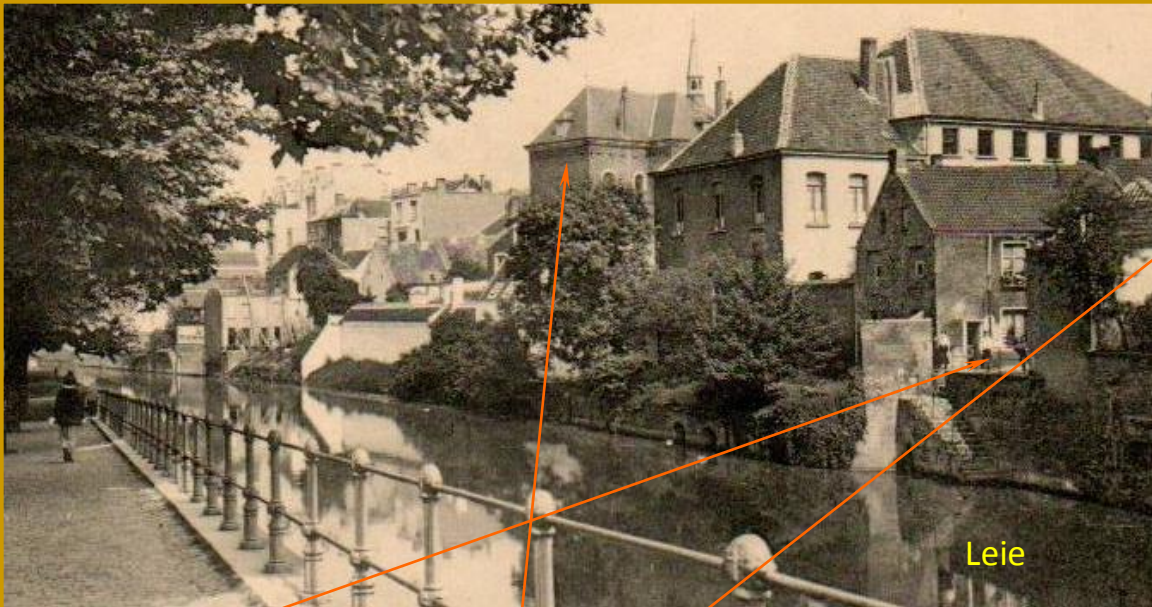

De IJzerlaan bergafwaarts richting Bijloke met de oude Leiebrug van amper 9m breed, dus vóór 1952

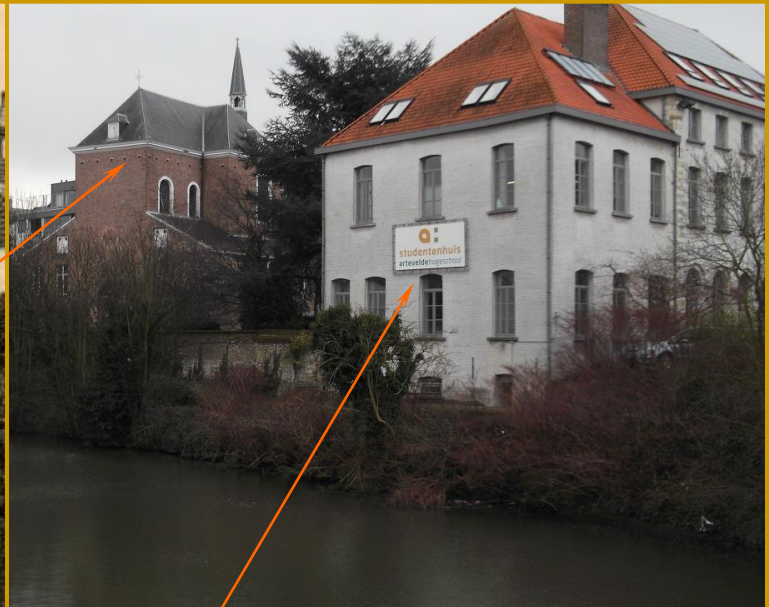
De huidige vaste betonnen brug (type **krukbrug** zoals de Europabrug) met een breedte én een lengte van 36m werd aangelegd van 1952 tot 1954.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Leie

De **Pe(ter)sellestraat** aan de Kortrijksepoort

jeahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Voormalige **textielfabriek** van 1829. Heden een afdeling v/d Arteveldehogeschool.

Schreiboom, een oude boom, waarschijnlijk treurwilg, die ergens buiten de stadsmuren op grond v/d St.-Pietersabdij stond. Waar weet men niet precies. De naam ging over op een nabijgelegen **kapel**. Een beetje later verhuisde het O.L.V.-beeld uit deze gesloopte kapel naar het huidige **Hebberechtshospitaal** en werd deze site dan O.L.V. der Zeven Weeën, O.L.V. ter Sneeuw of **O.L.V. v/d Schreyboom** genoemd, nabij de Petercelle- of Kortrijksepoort, door Jan Hebbrecht begiftigd, die in het jaar 1327 overleed. De kapel en het godshuis voor behoeftige vrouwen werd volledig herbouwd in **1771-'72**.

Bij de wimpel rechts wil ik toch even stilstaan. Naast het klooster bevinden zich maar een paar huizen waaronder de ingang van de toenmalige textielfabriek. De **Percellestraat** had nog altijd **toegang vanuit de Kortrijksepoortstraat**. Later moeten er nog huizen bijgebouwd geweest zijn tot aan die bomenrij. Ofwel is alles getrukeerd.

Onze Lieve Vrouw van Schreyboom bid voor ons.

De oude opleidingsschool voor **vroed-vrouwen**, het Moederhuis van de Bijloke.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

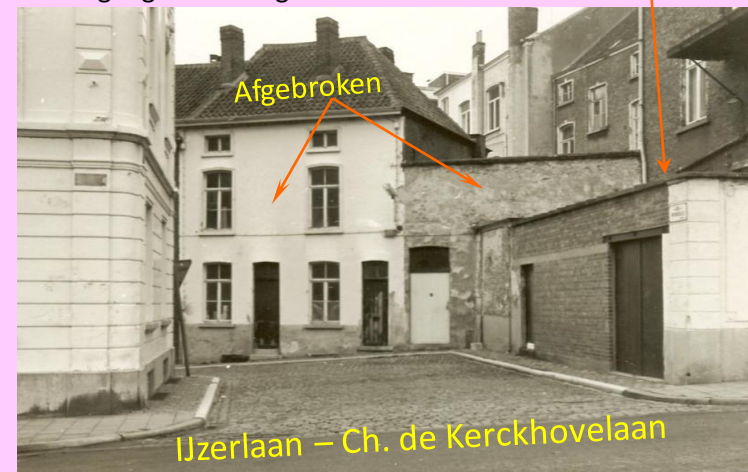
De Persellestraat lag vroeger evenwijdig aan de stadswallen.

De burgerhuizen aan de kleine ring werden opgetrokken na het dempen van de stadsgrachten en de aanleg van de Charles de Kerckhovelaan en de IJzerlaan.

De **Persellestraat** of **Petite rue du Ponton** met de huisjes van in het begin v/d 18^e eeuw. Links van de straat begonnen de stadswallen en de enorme grachten met de doorgang, de Kortrijkse- of Percellepoort.

De aanleg van de kleine ring (IJzerlaan is hier een deel van) werd uitgevoerd tussen 1864-'80. De Persellestraat had zijn ingang langs de Kortrijksepoortstraat verloren en de straatingang werd 90° gedraaid naar de IJzerlaan.

Kortrijkse- of Percellepoort

Tolhuisje v/d stads-
ambtenaren van financiën

Het zijn kadasterkaarten v/h
Hollands bewind die verder
gebruikt en aangepast werden
na de onafhankelijkheid van
België tot 1855.

Nu zijn ze 200 jaar oud!

Kortrijksepoortstr.

Klooster

Aangepaste kadasterkaart van 1835. Ze is er belabberd
aan toe, maar wat wil je na meer dan 200 jaar? Enkel
lintbebouwing langs de Kortrijksepoortstraat! De
onbebouwde grond was bestemd voor tuinbouw en de
grond aan de kazerne was militair domein.

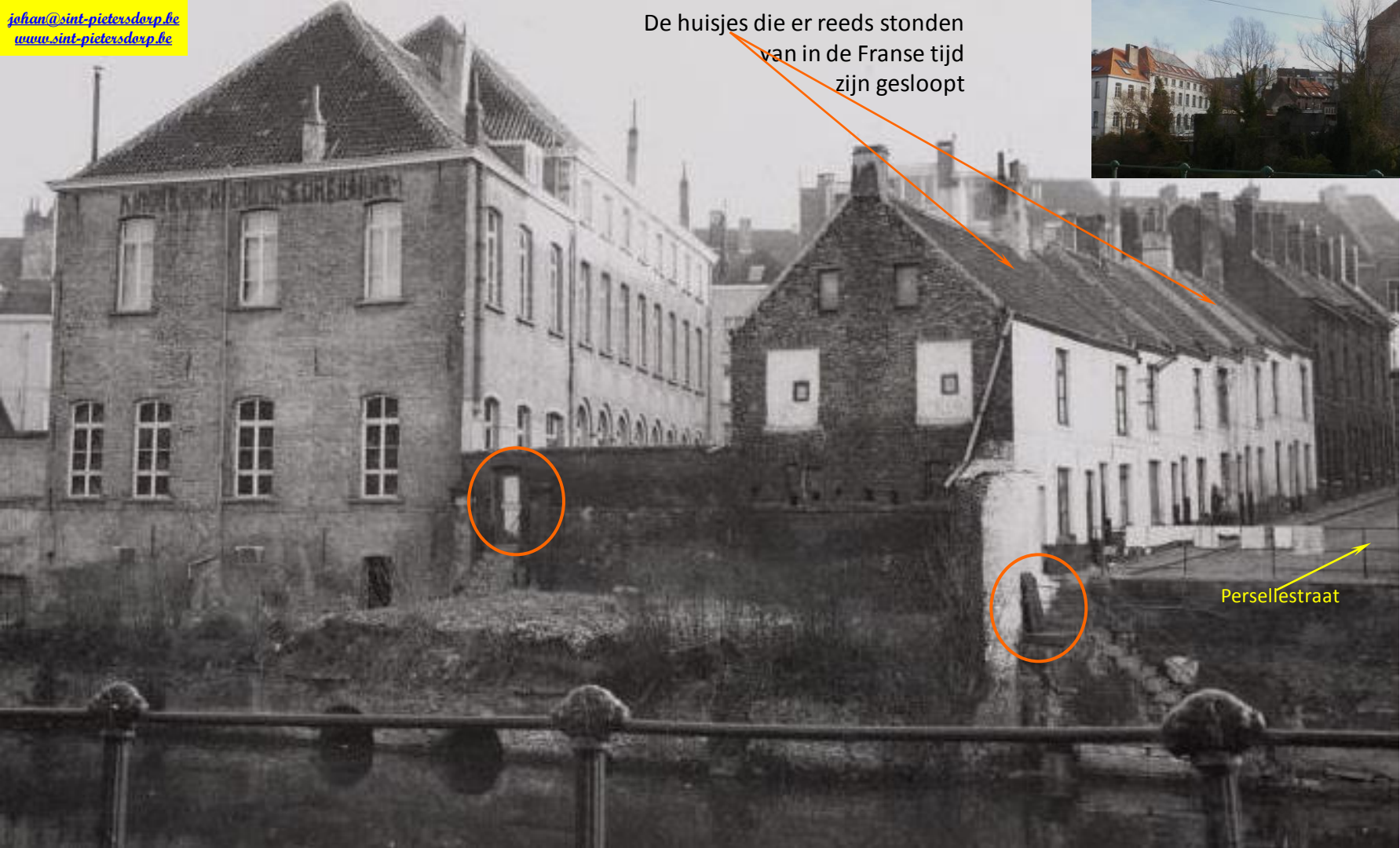

't Luizegevecht werd afgebroken rond $\pm$ 1911. Deze inwoners zijn
zich gaan vestigen in de toen nieuwe Brugse wijk en hebben hun
beluiknaam naar daar overgebracht. Dat beluik is onlangs ook al
gesloopt en er werd een parkje in aangelegd.

Beluik van de Kanunnikstraat

De **Veergrep**

De huisjes die er reeds stonden
van in de Franse tijd
zijn gesloopt

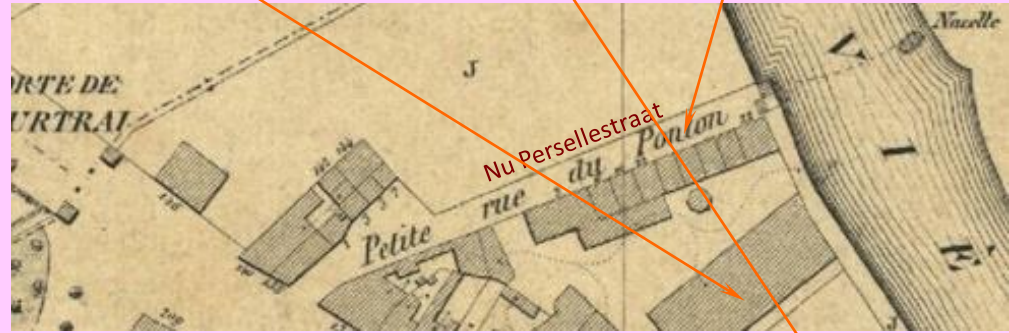
Persellestraat

Veergrep, Gebouw der Wetenschappen, gebouw aan de Blandijnberg

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Foto onderaan links - De trap diende om mensen met een veer naar de overkant te brengen en ook om water uit de Leie te halen of de was te doen. Het straatje noemde immers *Petite rue du Ponton*. De vroegere textielfabriek was rond 1905 reeds de lagere school St.-Agnes. Heden is dit gebouw in handen van de Arteveldehogeschool.

Deze naam heeft nooit bestaan

Zoek niet naar de Boekentoren in de skyline op de achtergrond. Deze was pas klaar in 1940. Voor de Duitse bezetter een prachtige locatie die er bovenaan onmiddellijk wat luchtafweer op plaatste.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Ook deze trap is
afgebroken en daarmee
is ook wat geschiedenis
verdwenen.

Aan de Persellestraat lag er een trap waar bewoners water uit de rivier konden halen. Al deze huisjes hadden geen stromend water. De pomp buiten voor het citeetje liet soms ook te wensen over. Met zijn **mosselschuit** kon de mosselman zijn klanten gemakkelijk bedienen. Deze trap was oorspronkelijk en in de eerste plaats bestemd om mensen naar de overkant te brengen (**veer**) toen er daar nog geen brug was. Hij verdween na 2000 sinds op deze plaats rioleringswerken werden uitgevoerd om het afvalwater beter af te kunnen voeren en het Leiewater te sparen van vervuiling.

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Deze huisjes die reeds dateerden van de Franse tijd zijn al lang verdwenen. Nu staan er **garagboxen**. Wat verderop zijn er rond 1880 nieuwe huizen gebouwd.

Huizen aan de IJzerlaan (kleine ring)

In zeer vele steden waren de rivieren de autostrades van het verleden. Dit voor vervoer van goederen om deze aan de achterkant van de huizen van een straat aan land te brengen. Sinds de opening van de ringvaart in 1969 varen er nu nog slechts enkel plezierbootjes.

De tijd dat je nagenoeg geen foto kon nemen van de binnewateren in de stad zonder een vrachtboot op.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Veergrep

cité naast
Luizengevecht

Luizengevecht
werd nieuw-
bouw in 1913

Water-
poort

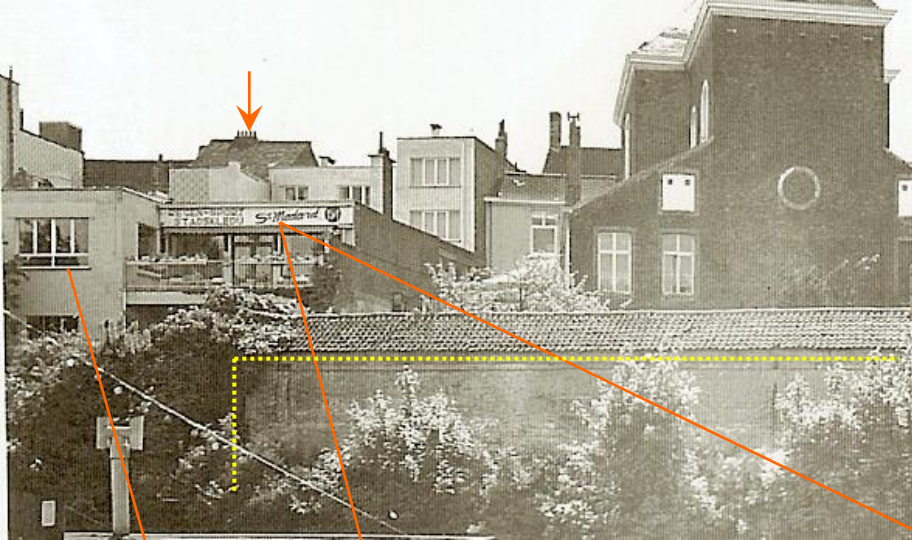
Hebberechtstraat

Petersellestraat

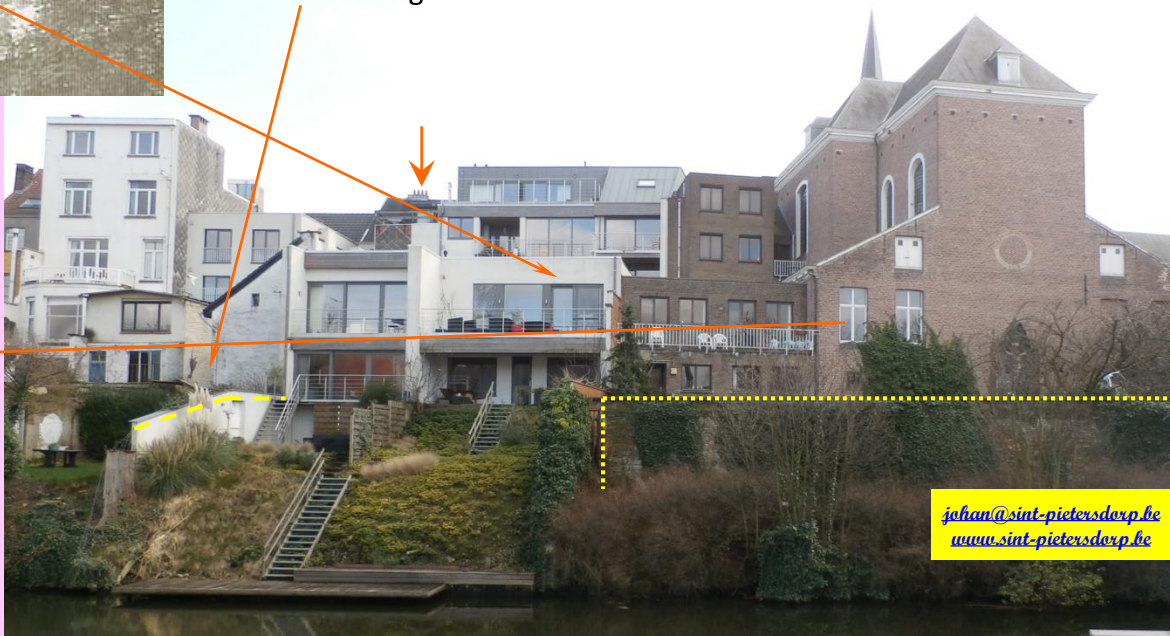
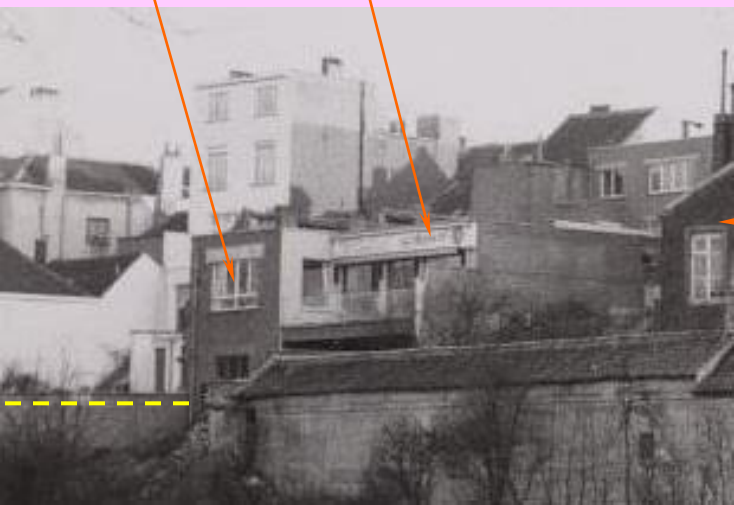
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Deze mensen hier hoeven zich geen zorgen meer te maken dat ze bij overstroming met hun voeten in het water zullen zitten zoals destijds de mensen moesten leven in de beluiken een eindje verderop.

Hebberechtsteeg

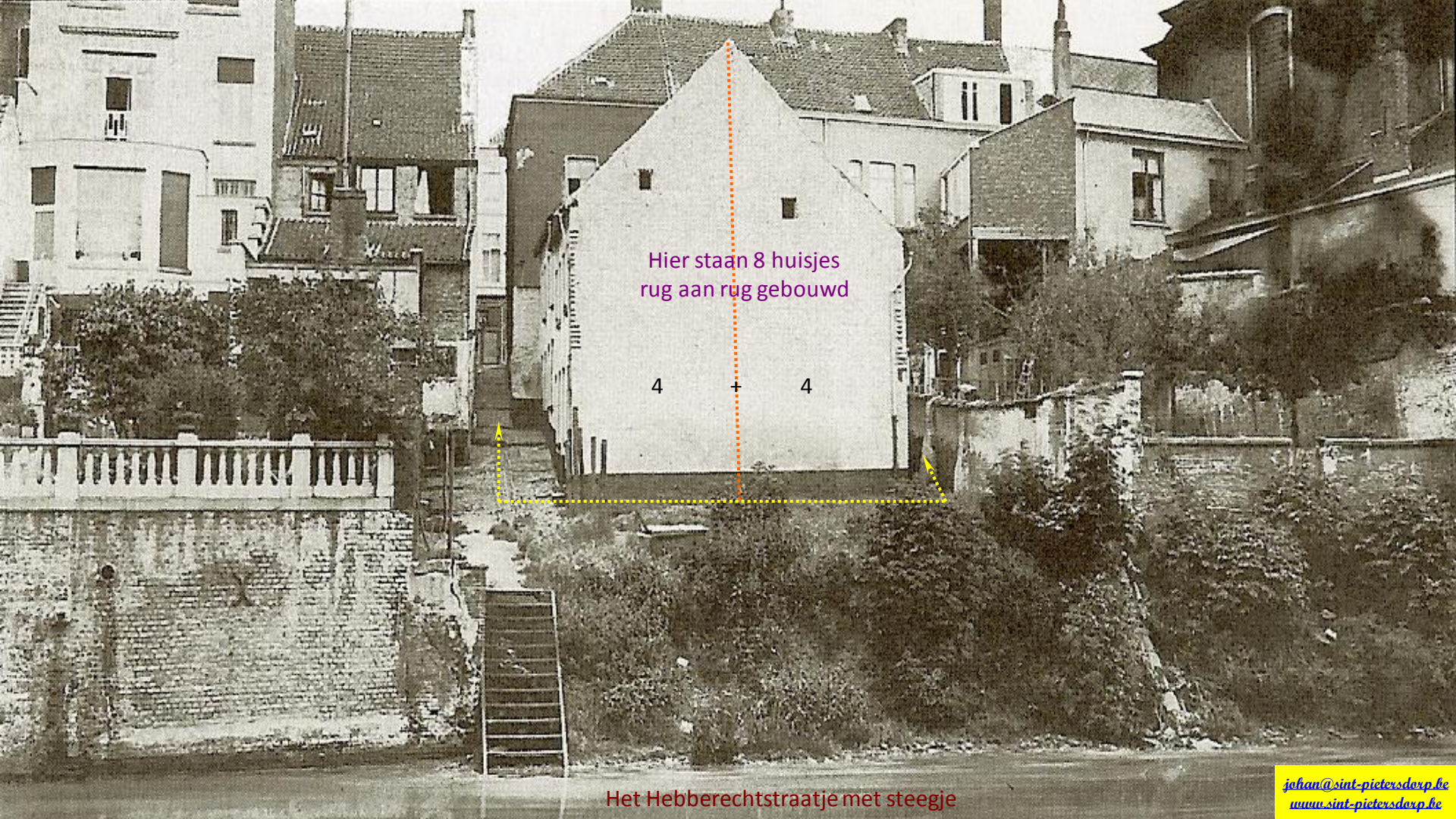

Hebberechtsteeg

Op de volgende dia meer over
dit beluik

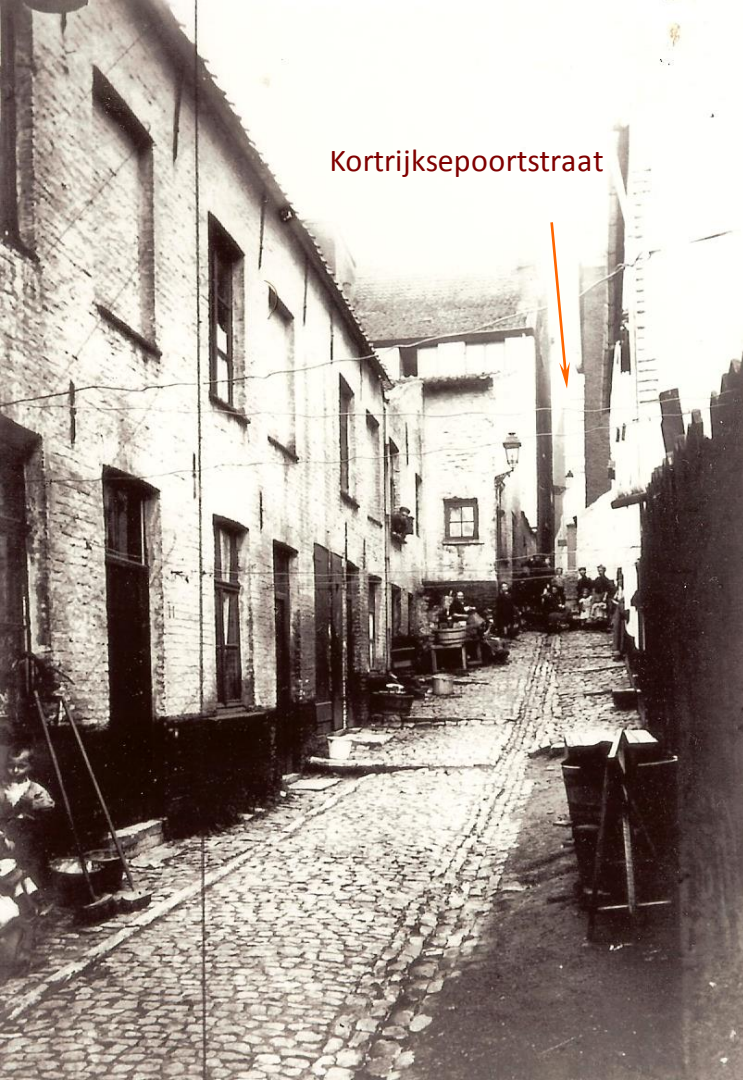
Hier staan 8 huisjes
rug aan rug gebouwd

4 + 4

Detail van vorige dia
met het linker en
rechter deel van het
beluik.

Kortrijksepoortstraat

De Hebberechtstraat (steeg), een zijstraatje van de Kortrijksepoortstraat was volgebouwd met een vijftiental arbeiderswoninkjes. Links huisjes van 1839. Deze huisjes werden afgebroken rond 1910 voor een tuin met een mooi zicht op de Leie van het voorliggend huis in de Kortrijksepoortstraat (dit is gebeurd kort na het nemen van deze foto uit 1908). Al eens geteld hoeveel mensen naar de foto graaf staan te kijken?

De blinde ramen hadden een doel! Je won plaats in je huis om bvb een kast te zetten, maar de voor-naamste reden was dat je taks diende te betalen voor ramen en deuren. Hoe rijker je was, hoe meer je dit liet zien.

Op de foto rechts zie je duidelijk dat de arbeiders bijna door een spleet hun woning moesten bereiken

Door deze nauwe doorgang zonder veel licht en lucht, zochten de arbeiders hun woning op na 12 uren gewerkt te hebben.

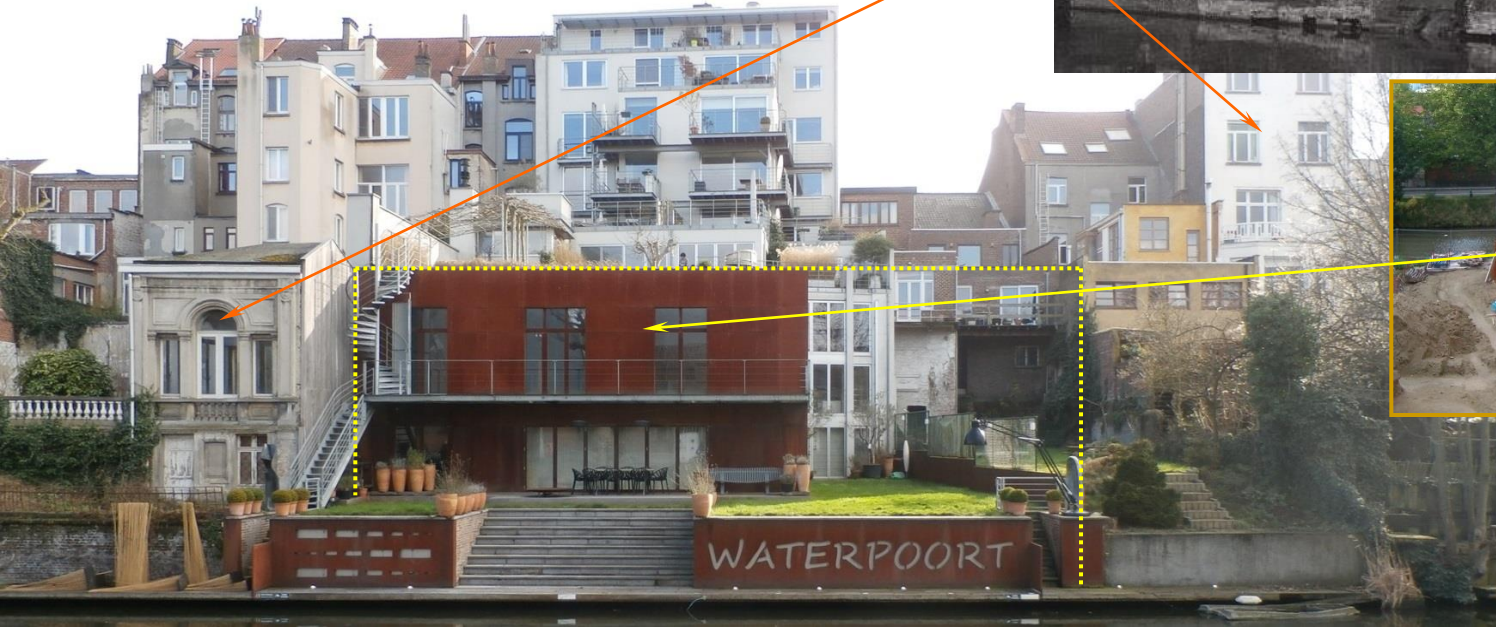
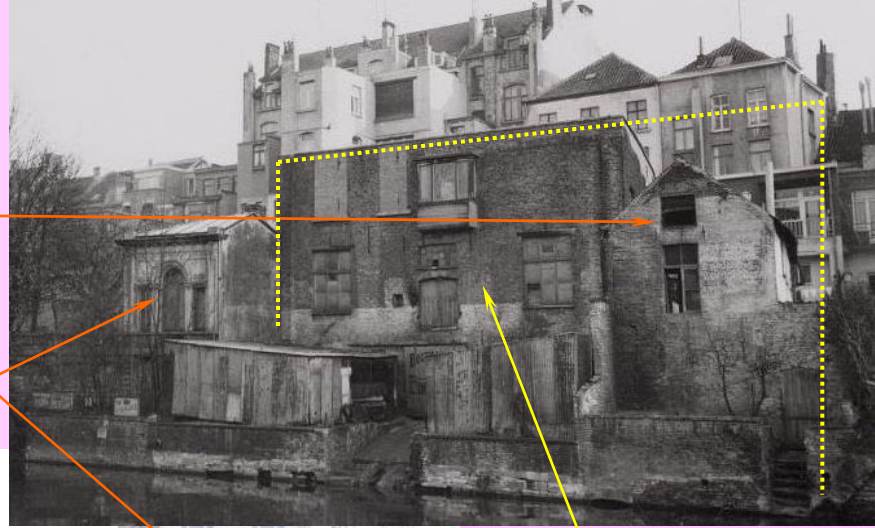
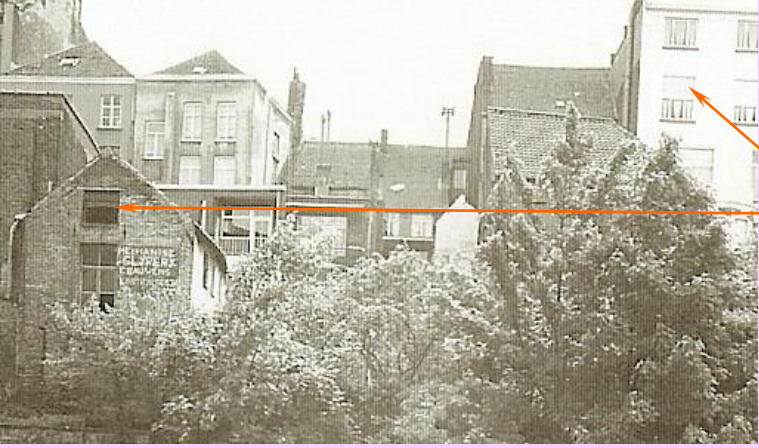

N°
152

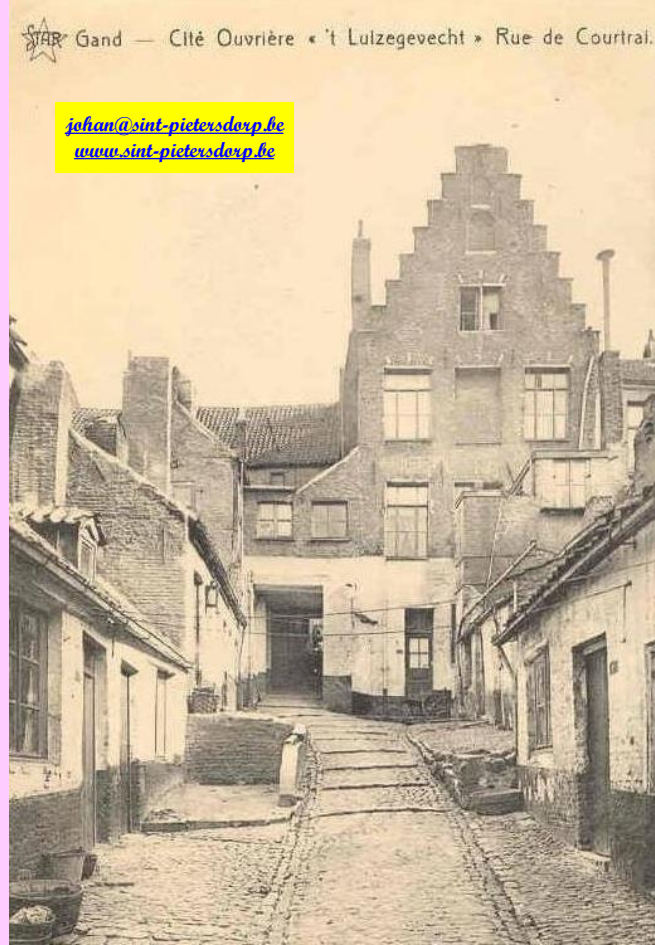
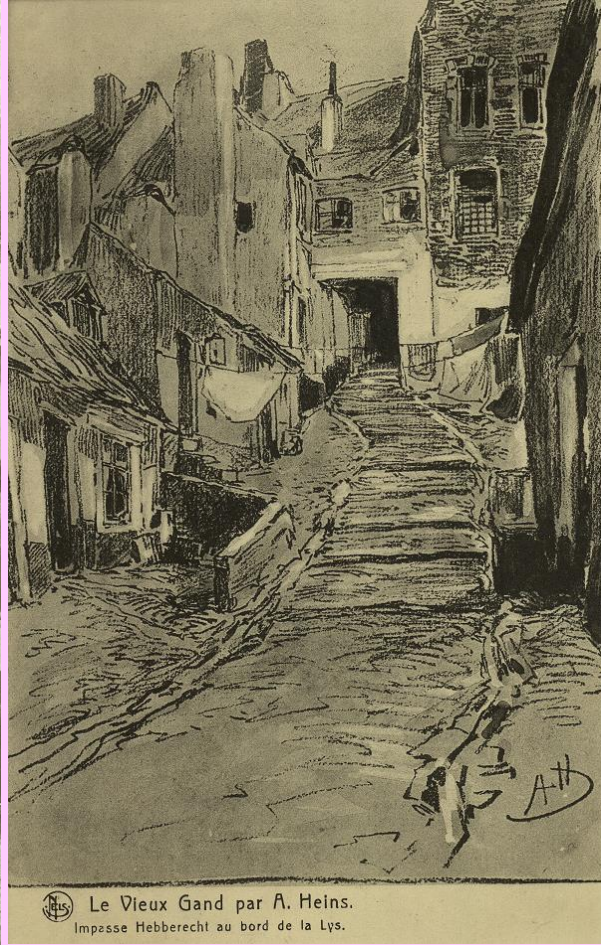

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Alles werd afgebroken uitgenomen dit. Ik zou es willen weten hoe waardevol dit was om dit te bewaren. Of heb ik ze niet meer alle vijf op een rij? PS ik ben wel voorstander voor behoud van ons verleden.

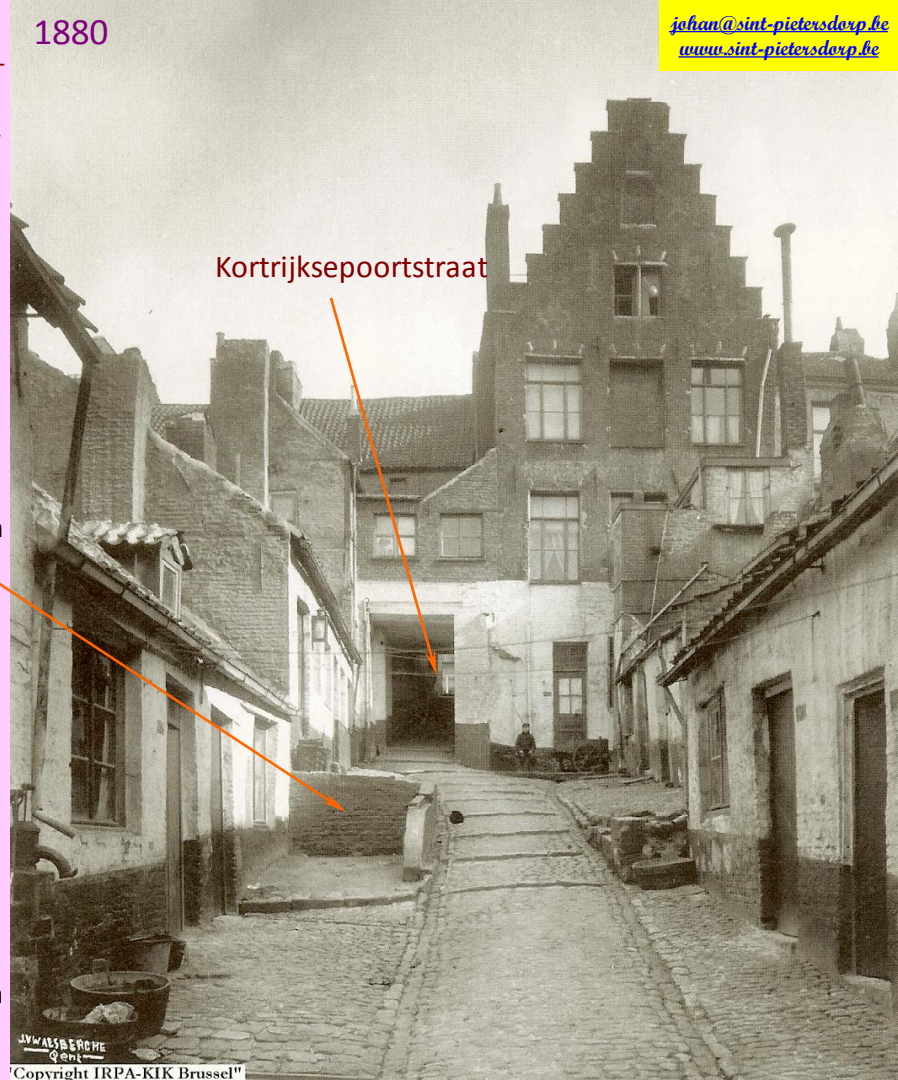
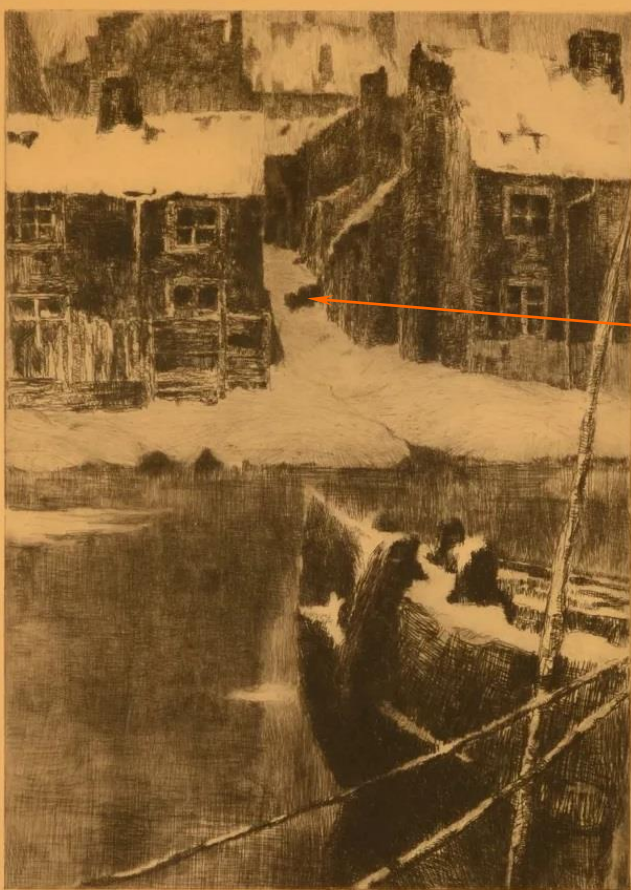
Al meermaals deze foto gezien van *'t Luizegevecht*. Dit was echter de eerste maal dat ik dit beeld op postkaart zag. Blijkbaar durfden de toeristen zich toch te wagen in deze duistere oorden. Men beweerde altijd dat men niet durfde binnentreden. Waarom liet men dan postkaarten drukken? Albert Heins maakte er zelfs een ets van die op de middelste postkaart door uitgever Nels foutief werd omschreven als Hebberechtsteeg.

1880

Albert Baertsoen graveerde het **besneeuwde Luizen-gevecht** in 1911. De ets links heb ik echter horizontaal moeten spiegelen (zie vlg dia) om de situatie weer te geven zoals deze echt was. Ik had namelijk een probleem met de **donkere vlek** midden in de steeg die niets anders dan het **muurtje** kan voorstellen dat uiteraard niet besneeuwd kon zijn.

Als je op de foto uit 1880 in werkelijkheid ziet dat dit muurtje aan de andere kant v/d steeg stond kunnen we helemaal niet twijfelen.

Vraag is nu, hechte Albert, die daar vlakbij aan de Verlorenkostbrug woonde zo weinig belang aan de geschiedkundige waarde van zijn etsen, of werden zijn koperplaten na zijn dood herafgedrukt door anderen die er geen verstand van hadden!

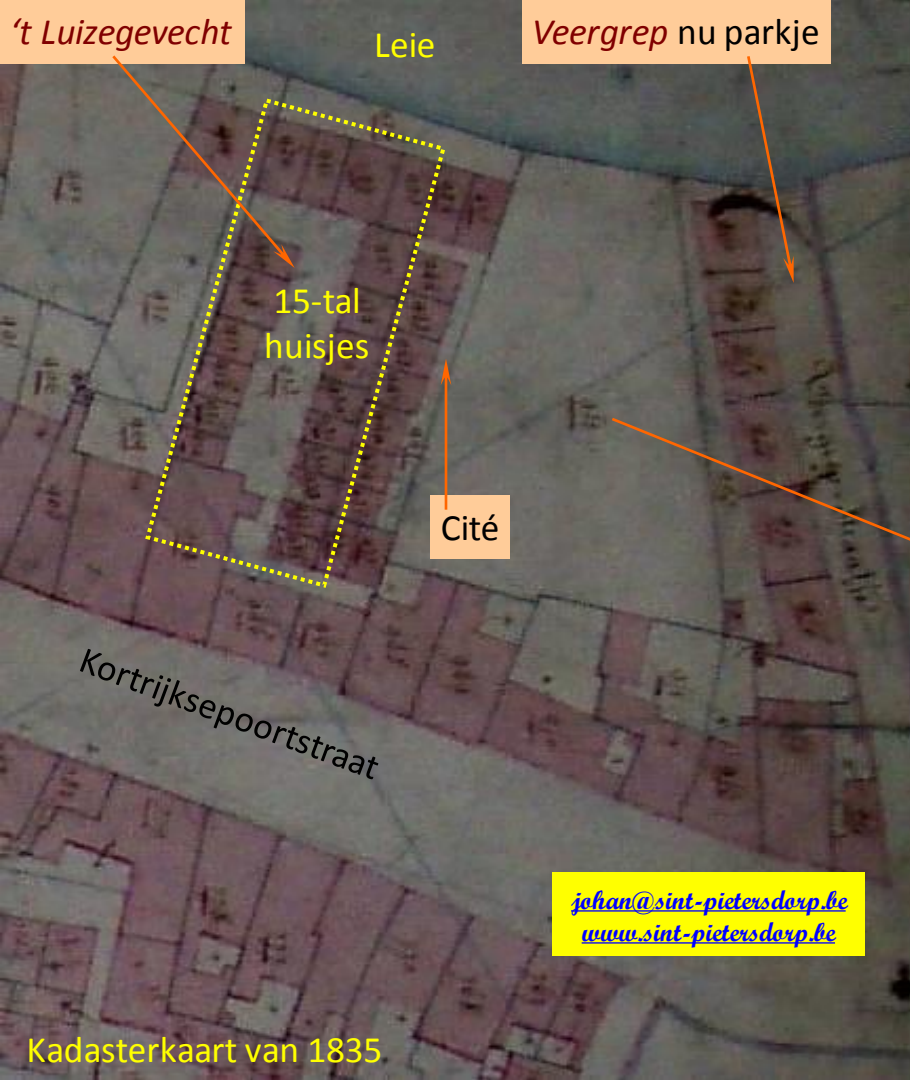

Ook de foto hierboven bevestigt de situatie aan de hand van de dakgoten en de vensters v/d huisjes hier langs de Leie zelf gelegen.

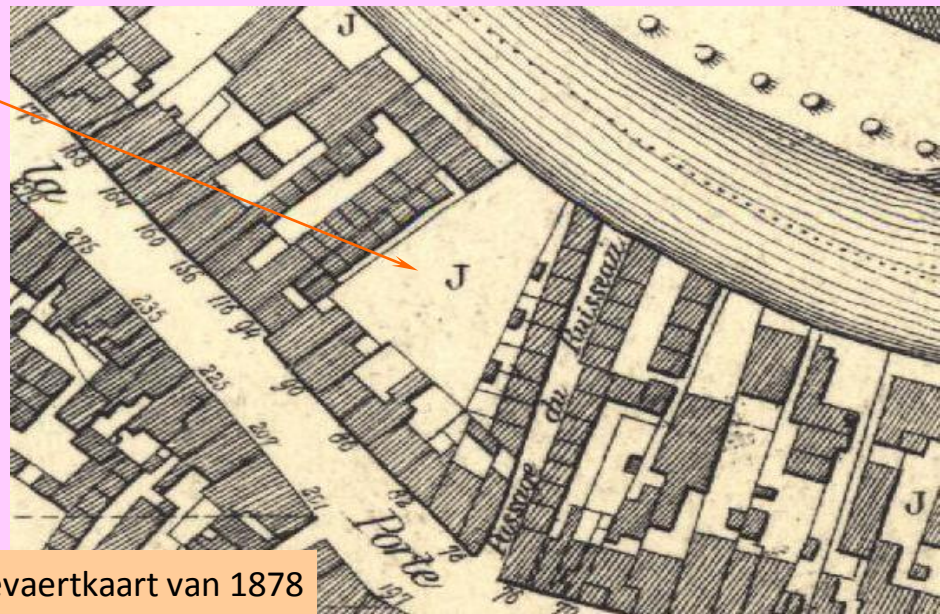
Hiernaast onthult het schilderij van de hand van dezelfde kunstenaar, dat ik pas later voor ogen kreeg, de realiteit. Het was voor de artiest toch maar een klein bier geweest om het schilderij te spiegelen en na te graveren op zijn koperplaat. Jammer eigenlijk als men weet dat van gravures tientallen afdrucken gemaakt werden.

Schrijningwekkend hoe het er vroeger aan toe ging. 'K heb schrik om verder te schrijven.

't Luizegevecht in de Kortrijksepoortstraat 116-142, rond 1880. In een rapport van adjunct commissaris G. Buys van 1 augustus 1852 wordt dit beluik als volgt omschreven: *"vuiligheid vindt men zowel binnen- als buitenshuis. Ik heb woonsten gezien als varkenshokken waar de bewoners slechts over een vinzige strozak beschikken waarop een vuil en smerig deken ligt"*. Rond 1907 ging het beluik met de opmerkelijke naam tegen de grond. Samen met E. H. J. Vandenbroecke, kunnen we van deze en vele andere volksnamen zeggen dat *"de benaming één van de vondsten is die de volksmond fabricceert, in een verbazende spontaniteit, waarvan de sleutel meestal onvindbaar blijft."* Dat het er, met zoveel mensen op zo'n kleine oppervlakte, gekrioeld moet hebben van de luizen staat in ieder geval buiten kijf.

1880

Dit is een foto v/d voormalige cité naast het Luizengevecht die ook in 1907 onbewoonbaar werd verklaard. Hij was destijds bereikbaar via een overbouwde ingang in de Kortrijksepoortstraat.

De arbeiderswoningen waren van zeer bedenkelijke kwaliteit. Verschillende woningen van de beter begoede burgers staan nog altijd overeind. De beluiken kan men nu op één hand tellen in ons Sint-Pietersdorp. In deze straat waren er rond 1900 nog 11 cités. Heden 1.

Gedurende de winter moest men iedere avond het water van de pomp aflaten tegen de vorst

Einde C3.

Zie vervolg op C4

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Geef deze website door aan vrienden met [E23](#) erbij zodat zij onmiddellijk hun keuze kunnen maken. Je gaat er hen en ook ons veel plezier mee doen!

